

**Ulkoasiainvaliokunnan mietintö N:o 2
Hallituksen esityksen johdosta, että Eduskunta antaisi
suostumuksensa siihen, että Hallitus ryhtyy tarpeellisiin
toimenpiteisiin Suomen ottamiseksi kansainliiton jäse-
neksi.**

Täysi-istunnossa 4 päivänä toukokuuta 1920 on Eduskunta lähettänyt Ulkoasiainvaliokuntaan valmistelemaa käsittelyä varten Hallituksen esityksen N:o 17, että Eduskunta antaisi suostumuksensa siihen, että Hallitus ryhtyy tarpeellisiin toimenpiteisiin Suomen ottamiseksi kansainliiton jäseneksi.

Valiokunta on sitä mieltä, että Suomen valtiollisen itsenäisyytensä ja alueellisen koskemattomuutensa turvaamiseksi, työväen lainsäädännön kehittämiseksi ja yhtenäistämiseksi sekä muiden ehtojensa vuoksi olisi koetettava hankkia itselleen sitä suojaa ja mahdollista apua, minkä kansainliitto voi tarjota. Tulemalla liiton jäseneksi meidänkin maamme voisi osaltaan koettaa vaikuttaa siihen suuntaan, että liiton kokoonpanossa ja rakenteessa havaittava yksipuolisuus vähenisi ja liitto kehittyisi kaikkia kansoja käsittäväksi yleismaail-

malliseksi liitoksi. Pitäen tärkeänä että Suomellakin olisi oleva tilaisuus yhtyä liittoon Valiokunta katsoo olevan syytä, että Eduskunta antaa suostumuksensa siihen, että Hallitus ryhtyy esittämiinsä toimenpiteisiin tämän tarkoituksensa toteuttamiseksi. Samalla Valiokunta katsoo suotavaksi että Hallitus, kun sille tarjoutuu tilaisuus valita edustajia kansainliiton edustajainkokoukseen, kiinnittäisi huomiota siihen kannatukseen, mikä valittavilla henkilöillä on Eduskunnassa.

Siinä vakaumuksessa, että Hallitus tulee ottamaan huomioon Eduskunnan toivomukset tässä suhteessa, Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta antaisi suostumuksensa siihen, että Hallitus ryhtyy tarpeellisiin toimenpiteisiin Suomen ottamiseksi kansainliiton jäseneksi.

Helsingissä, 7 päivänä toukokuuta 1920.

Asian käsittelyyn ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Alkio ja jäsenet Auer, Colliander (osittain), Helo, Hornborg (osittain), Kallio, Keto, Mantere, Ryömä, Suolahti,

Törmä, Vennola, Voionmaa, Vuolijoki ja Vuorimaa sekä varajäsenet Leivo, Setälä ja von Wendt.

Vastalauseita.

I.

Kun se Valiokunnan mietinnön kohta, jossa käsitellään Suomen edustajain valitsemista kansainliittoon, mielestämme on vailinainen ja epämääräinen ja helposti voi antaa aihetta hallinnollisen väärinkäytön syntymiseen valtiollemme mitä tärkeimmässä asiassa, esitämme, että mietinnön pe-

rustelujen toisen kappaleen viimeinen lause saisi seuraavan sanamuodon:

Samalla Valiokunta katsoo asianmukaiseksi, että Eduskunnalle suodaan tilaisuus myötävaikuttaa Suomen edustajain valitsemiseen kansainliittoon.

Helsingissä 7 p. toukok. 1920.

O. Leivo.
Hannes Ryömä.
Heikki Törmä.

G. von Wendt.
Väinö Voionmaa.
Wäinö Wuolijoki.

II.

Vaikkakin kaikkien kansojen keskinäistä liittoa on mielestäni pidettävä yleismaailmallisen rauhan yhtenä parhaimpina takeena, ja vaikka sentähden varsinkin sosialidemokraattien, jotka aina ovat ajaneet rauhan asiaa, olisi ensi kädessä kannatettava tällaiseen liittoon liittymistä, en kuitenkaan voi yhtyä valiokunnan enemmistön mieltäpiteeseen seuraavista syistä.

Jotta kansainliitto voisi toteuttaa niitä toiveita, joita siihen on kiinnitetty, tulisi liiton ennen kaikkea olla perustettu rauhanaatteiden pohjalle, sen tulisi olla yleinen, joka sulkee piiriinsä kaikki kansat ja sen

sisäisen rakenteen tulisi perustua jyrkästi kansanvaltaiselle pohjalle.

Se liitto, joka nyt käy „kansainliiton” nimellä, ei täytä näitä vaatimuksia. Sitä perustettaessa ovat olleet määräävinä rauhanaatteelle vieraat näkökohdat, sitä ei ole edes tarkoitettukaan kaikkien kansojen keskinäiseksi liitoksi ja sen rakenne on aivan epäkansanvaltainen. Jo se tilanne, jossa liitto luotiin, osoittaa liiton oikean luonteen. Sitä eivät ole perustaneet rauhanaatteen ajajat, vaan sodassa voittaneiden valtioiden valtiomiehet, sen säännöt ovat sen perustajat itsevaltaisesti laatineet omien tarkoitustensa

mukaisiksi ja näihin sääntöihin on liittoon liittyvien kansojen ilman muuta alistuttava.

Paitsi liiton perusjäseniä, sodassa voittaneita valtioita ja niiden liittolaisia, on sen jäseniksi kutsuttu joukko puolueettomia valtoja. Mutta useita maailman taloudellisessa ja sivistyselämässä mitä tärkeimpiä valtoja on suljettu liiton ulkopuolelle. Tosin on olemassa mahdollisuus, että nekin pyynnöstä voisivat päästä liiton jäseniksi mutta vain siksi nöyryyttävillä ehdoilla, ettei voine odottaa niiden liittoon yhtymistä. Niinkauan kun kuitenkin esimerkiksi Saksa on liiton ulkopuolella, ei liittoa voi pitää kansojen liittona, eikä siltä voi odottaa senmukaista toimintaa, vaan täytyy sitä pitää valtiollisena liittona, jonka kärki on suunnattu liiton ulkopuolelle suljettuja valtioita vastaan.

Liiton rakenne on, kuten jo on huomautettu, jyrkästi epäkansanvaltainen. Liiton johtavat elimet ovat neuvosto ja edustajien

kokous. Näissä on valta pääasiassa neuvostolla. Neuvoston yhdeksästä jäsenestä määräävät viisi suurvaltaa, kukin yhden jäsenen, ja kaikki muut valtat saavat yhteensä valita vain neljä jäsentä. Valta on neuvostossa ja siis itse liitossa pysytetty suurvalloille ja muut valtat esittävät vain enemmän tai vähemmän statistin osaa liitossa.

Kun siis kansain liittoa ei mielestäni ole pidettävä minään todellisena kansainliittona, vaan valtiollisena liittona, joka on perustettu maailman sodan päättäneen väkivallatarauhan tukemiseksi ja kun liitto on mahdollisimman epäkansanvaltainen ja sen säännöt tekevät vaikeaksi jollei suorastaan mahdottomaksi liiton kehittämistä todelliseksi kansainliitoksi, en katso oikeaksi, että Suomi puolueettomuudestaan luopuen yhtyisi tähän valtioliittoon.

Ehdotan senvuoksi, että Eduskunta päättäisi,

että Hallituksen esitys saisi raueta.

Helsingissä 7 p:nä toukokuuta 1920.

Johan Helo.

MEMORANDUM

TO : [Illegible]

FROM : [Illegible]

SUBJECT : [Illegible]

[The remainder of the page contains extremely faint and illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the document.]

Eduskunnan vastaus Hallituksen esitykseen, että Eduskunta antaisi suostumuksensa siihen, että Hallitus ryhtyy tarpeellisiin toimenpiteisiin Suomen ottamiseksi kansainliiton jäseneksi.

Eduskunnalle on annettu Hallituksen esitys, että Eduskunta antaisi suostumuksensa siihen, että Hallitus ryhtyy tarpeellisiin toimenpiteisiin Suomen ottamiseksi kansainliiton jäseneksi.

Eduskunta on sitä mieltä, että Suomen valtiollisen itsenäisyytensä ja alueellisen koskemattomuutensa turvaamiseksi, työväen lainsäädännön kehittämiseksi ja yhtenäistämiseksi sekä muiden ehtojensa vuoksi on koetettava hankkia itselleen sitä suojaa ja mahdollista apua, minkä kansainliitto voi tarjota. Tulemalla liiton jäseneksi meidänkin maamme voi osaltaan koettaa vaikuttaa siihen suuntaan, että liiton kokoonpanossa ja rakenteessa havaittava yksipuolisuus vähenisi ja liitto kehittyisi kaikkia kansoja käsittäväksi yleismaailmalli-

seksi liitoksi. Eduskunta on sentähden antanut suostumuksensa siihen, että Hallitus ryhtyy esittämiinsä toimenpiteisiin toteutukseen Suomen yhtymistä kansainliittoon. Samalla Eduskunta katsoo suotavaksi, että Hallitus, kun sille tarjoutuu tilaisuus valita edustajia kansainliiton edustajainkokoukseen, kiinnittää huomiota siihen kannatukseen, mikä valittavilla henkilöillä on Eduskunnassa.

Siinä vakaumuksessa, että Hallitus tulee ottamaan huomioon Eduskunnan toivomukset tässä suhteessa, Eduskunta on päättänyt

antaa suostumuksensa siihen, että Hallitus ryhtyy tarpeellisiin toimenpiteisiin Suomen ottamiseksi kansainliiton jäseneksi.

Helsingissä, 28 päivänä toukokuuta 1920.